

Handhavingsaspecten (gedeeltelijk) vuurwerkverbod

Eenheid NH

1 mei 2020

Risico's van vuurwerk

De politie en andere hulpverleners worden de laatste jaren in ernstige mate geconfronteerd met steeds zwaarder en illegaal (professioneel) vuurwerk. Dit levert steeds grotere risico's op voor de samenleving en hulpverleners en geeft veel overlast. De Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) heeft in 2017, op basis van de beschikbare informatie over de veiligheid van vuurwerk en het gebruik ervan, de aanbeveling gedaan om vuurpijlen en knalvuurwerk te verbieden. De politie heeft de afgelopen drie jaar, in lijn met die aanbeveling van de OVV, opgeroepen om deze gevaarlijke en onhoudbare situatie te stoppen en een landelijk (gedeeltelijk) vuurwerkverbod in te stellen.

Landelijke wetgeving

Het vuurwerk is in Nederland ingedeeld in 4 risico-categorieën, te weten:

Categorie F1: Fop en scherts vuurwerk. Verkoop vanaf 12 jaar, het gehele jaar te koop.

Categorie F2: Consumenten vuurwerk. Verkoop vanaf 16 jaar, alleen de laatste 3 dagen.

Categorie F3: Zwaarder consumenten vuurwerk. Verkoop vanaf 18 jaar, alleen de laatste 3 dagen.

Categorie F4: Professioneel vuurwerk. Alleen voor personen met gespecialiseerde kennis.

Het Kabinet heeft aangekondigd dat er voor de jaarwisseling 2020-2021 een verbod komt op categorie F3 vuurwerk. Daarnaast heeft het Kabinet toegezegd dat er ook een verbod komt op knalvuurwerk en vuurpijlen. Dit betekent dat een groot gedeelte van het categorie F2 vuurwerk voor consumenten verboden wordt. Het is op dit moment nog onduidelijk wat de exacte inhoud van het landelijk verbod gaat zijn en wanneer deze wijziging in het Vuurwerkbesluit wordt opgenomen en bekend wordt gemaakt.

Lokaal vuurwerkverbod

Op grond van artikel 149 Gemeentewet, kan de gemeenteraad een gedeelte van de gemeente of de gehele gemeente aanwijzen als vuurwerkrijkezone. Dit blijkt uit de toelichting bij het Besluit tot wijziging van het Vuurwerkbesluit van 28 oktober 2019. Een expliciete wettelijke bevoegdheid voor het geheel vuurwerkrijke maken van de gemeente is niet noodzakelijk en is derhalve niet opgenomen in het Vuurwerkbesluit.

De politie staat positief tegenover een algeheel afsteekverbod in de gemeente en steunt dan ook de gemeenteraad die overweegt om de gehele gemeente aan te wijzen als vuurwerkrijkezone.

Preventie

Een landelijk gedeeltelijk vuurwerkverbod zorgt er voor dat een groot gedeelte van de bevolking het verboden vuurwerk niet meer koopt en afsteekt. De verkooppunten zullen dit verboden vuurwerk niet meer aanbieden en

daarmee neemt de beschikbaarheid sterk af. Om te voorkomen dat het verboden vuurwerk toch in omloop komt, zet de politie samen met partners nadrukkelijk in op de opsporing van de handel in verboden vuurwerk.

Bij een landelijk gedeeltelijk vuurwerkverbod mag de drie dagen voorafgaand aan de jaarwisseling het legale vuurwerk wel verkocht worden in de gemeente, ook wanneer de gemeenteraad de gehele gemeente heeft aangewezen als vuurwerkrijkezone. Dit betekent dat de drie dagen voorafgaand aan de jaarwisseling de inwoners van de gemeente eenvoudig aan legaal vuurwerk kunnen komen. Het is dan ook noodzakelijk om te zorgen voor een goede voorlichting, communicatie en daarmee preventie van het overtreden van het verbod op het afsteken van vuurwerk. Deze voorlichting ligt primair bij de gemeenten en de politie zal hier ook haar bijdrage pakken. Verwacht wordt dat voor het landelijk gedeeltelijk vuurwerkverbod ook landelijke campagnes gestart worden.

Prioritering door de driehoek

De afweging van prioritering van de inzet van handhaving in de gemeente is een bevoegdheid van de driehoek. De handhaving van het landelijk gedeeltelijke vuurwerkverbod en/of volledig afsteekverbod in de gehele gemeente vraagt capaciteit van de politie en de boa's. Wanneer nadrukkelijk wordt ingezet op de handhaving hiervan, kan er niet/minder worden ingezet op andere prioriteiten, gedurende die laatste dagen van het jaar.

Handhavingsplan

Het advies is om in de driehoek een lokaal handhavingsplan te maken, waarbij de samenwerking tussen de politie en de boa's de basis is voor de handhaving in de gemeente. Afhankelijk van de gevaarsetting zal de handhaving geschieden door de politie, de boa's of een combinatie. In het handhavingsplan kunnen diverse onderwerpen worden opgenomen, zoals hotspots, het al dan niet inrichten van een meldpunt voor overlast en afspraken over de dagen en tijdstippen van (extra) toezicht.

Handhaving

Wanneer het afsteken van vuurwerk in de gehele gemeente verboden is, is dit eenvoudiger te handhaven, omdat niet onderzocht hoeft te worden of het om verboden vuurwerk gaat. Het handhaven van een gedeeltelijk vuurwerkverbod is lastiger. Wanneer de handhaver ziet dat er vuurwerk wordt afgestoken en pas na ontploffing de persoon hierop aanspreekt en wil beboeten, is het zeer ingewikkeld (misschien zelfs onmogelijk) om te bewijzen welk stuk ontploft vuurwerk door de persoon is afgestoken en of het ging om een verboden stuk vuurwerk. De hardheid van de knal, de uiterlijke verschijningsvorm van de ontploffing en het eventueel bezit van ander strafbaar vuurwerk kunnen helpen in de beoordeling daarvan.

De verwachting is dat een succesvolle handhaving van het landelijk gedeeltelijk vuurwerkverbod en/of volledig afsteekverbod in de gemeente (lees een aanzienlijke vermindering van de vuurwerkoverlast) een aantal jaar zal duren. De opvolging van het verbod is onlosmakelijk verbonden met het draagvlak onder de inwoners, daarmee zal er ook verschil zijn tussen de gemeenten. Is er geen tot weinig draagvlak voor het verbod, dan zal dit de handhaving een stuk ingewikkelder maken. De hoeveelheid meldingen en constatering van overtredingen kunnen dusdanige hoeveelheden aannemen, dat het voorkomen van vuurwerkoverlast door handhaving niet realistisch is.

Wanneer de gemeenteraad kiest voor een volledig afsteekverbod van vuurwerk, is het aan te bevelen dit in afstemming te doen met de buurgemeenten. Buurgemeenten kunnen mogelijk last hebben van een waterbedeffect. De inwoners die toch vuurwerk willen afsteken, zouden eventueel naar de buurgemeente kunnen gaan waar afsteken nog wel is toe gestaan.

Alternatief

Om het draagvlak te vergroten kan gekozen worden om de inwoners een alternatief te bieden voor het niet meer zelf mogen afsteken van vuurwerk. Zo zou de gemeente een centrale vuurwerkshow kunnen organiseren. De organisatie daarvan vraagt een zeer zorgvuldige multidisciplinaire voorbereiding en vraagt daarmee onder andere capaciteit van de brandweer, gemeente, politie, zowel in de voorbereiding van het evenement als de toezicht en handhaving gedurende het evenement.